І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 22. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ЛЮТОГО 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 2, 1962 No. 22. VOL. LXIX.

УРЯД ПРОПОНУЄ ЗАХОДИ ДЛЯ ОБМЕЖЕННЯ ФАРМЕРСЬКОЇ НАДПРОДУКЦІЇ

ФАРМЕРИ МАЛИ Б ДО ВИБОРУ: ГОСТРУ УРЯДОВУ КОНТРОЛЮ АБО ЗРЕКТИСЯ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ

Вашингтон. — 31-го січня президент Кеннеді предложив Конґресові звернення в справі оздоровлення фармерської продукції, в якому пропонує заходи для обмеження надпродукції в рільництві та для вилікування інших недуг фармерства цієї країни. Згідно з пляном уряду фармери мали б погодитися на гостру контролю уряду, якщо хотіли б діставати федеральну допомогу на збільшення цін на свої продукти. Уряд вперше проєктує, щоб власники молочних фарм погодилися на федеральну контролю молочної продукції, або вдоволились меншою урядовою допомогою для вирівняння цін на фармерські продукти. За урядовим пляном 50 мільйонів акрів засівної площі мали б бути перемінені на пасовиська, ліси та площі й парки для відпочинку не тільки міського, але і сільського населення. Ціль цієї програми: зменшити продукцію, збільшити прибутки фармерів і зменшити видатки уряду на допомогу фармерам.

Президент предложив Конґресові 4-пунктову програму, щоб припинити збільшування харчових запасів, і щоб одночасно збільшити прибутки фармерів. 1) Президент пропонує, щоб Конґрес дав повновласть урядові встановлювати крайові квоти на головні фармерські культури і визначувати кожному фармерові, скільки він має випродукувати окремих культур, дивлячися на дотеперішню його фармерську продукцію. Квоти мали б бути доволі низькі, щоб якнайскорше можна було позбутися тих харчових запасів, які лежать в урядових магазинах. 2) Непотрібну землю замінити на пасовиська або ліси, де можна б було полювати, ловити рибу, таборувати, веслувати та влаштовувати пікніки. Довкола міських районів можна влаштовувати „зелені пояси". 3) Збільшити вживання фармерських продуктів за допомогою програми що зветься „Харчі для Миру", як теж більше харчів роздавати тим, що їх потребують в цій країні (школам, шпиталям і т. п.). 4) Уряд плянує програму „перебудови сіл" на взір відновлення і перебудови міст. Уряд плянує давати сільським корпораціям і окремим особам позички на засновування парків і побудову домів для розваги і відпочинку. З проєкту Президента не знати, скільки мала б коштувати ця фармерська програма. Але з урядових кол запевняють, що вона була б коштовна. Але здійснення цієї програми дало б і деякі ощадності. Департамент рільництва оцінює, що видатки на переховання харчів в урядових магазинах і витрати на закуп харчів впродовж 4-ох років можна зменшити на $5 більйонів. Але цей департамент не подає, чи здійснення цілої програми дасть якусь ощадність. Уряд передбачає, що ціни на фармерські продукти не збільшаться, але прибутки фармерів мали б вже в 1967-му році збільшитися на 25% в порівнянні з теперішніми. Президент Кеннеді назвав свій плян „Фармерською програмою АБЦД 1960-их років". Це є початкові букви англійських слів, що означають „обильність, балянс, консервацію і розвиток". Головна ціль програми: припинити збільшування харчових продуктів в урядових складах: кукурудзи, пшениці, бавовни та молочних продуктів. Це мають робити визначені квоти на окремі культури і квоти окремим фармерам. В Конґресі реакція на цей урядовий плян іде по партійній лінії. Республіканці не погоджуються на нього, бо програма Президента передбачає посилення урядової контролі а республіканці за свобідну конкуренцію і приватну ініціятиву. Проти урядової програми заявились і ті фармерські організації, які є проти завеликої урядової контролі.

Армія плянує збільшити видатки на продукцію ґазів для хемічної війни

Вашинґтон. — Голова Армійської дослідно-розвиткової програми Артур Дж. Трудо заявив у Сенатській Комісії Збройних Сил, що армія плянує збільшити витрати на хемічну і біологічну зброю, щоб можна було протиставитися СССР. Ген. Трудо сказав, що видатки армії на хемічну і біологічну зброю в найближчому фінансовому році виноситимуть понад $85,100,000, що буде більше на 67 відсотків в порівнянні з цим роком, що закінчиться 30-го червня 1962 року. $235 мільйонів, із загального оборонного бюджету в сумі $51 більйона, мають бути призначені на протиракетні ракети „Ніке-Зевес", які мають нищити ворожі далекосяжні ракети, які змогли б передертися через бойову повітряну лінію на територію цієї країни. Асистент секретаря армії Фінн Дж. Ларсен заявив, що ракети „Ніке-Зевес" повинні давати запоруку, що вони дійсно зможуть нищити ворожі ракети. Ларсен твердив, що видатки на газову війну повинні бути відповідно збільшені.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** 30-го січня непомітно під час присмерку вийшов із Білого Дому та 15 хвилин їздив автом по сусідній площі Ляфаєт. Ще як сенатор Кеннеді противився тому, щоб розбирати деякі доми на цій площі, роблячи місце для урядових будинків. Кеннеді був за те, щоб зберегти будівлі історичної вартости.

● **Сенатор - демократ** з Іллиной Пол Ґ. Даґлес заявив, що він, а також численні астрономи, мають сумніви, чи доцільним є видавати більйони долярів на те, щоб людина дісталася на Місяць. Сенатор Даґлес не бачить в тому осягу жадної користи, хіба тільки те, що ЗДА будуть перші, що вишлють людину на Місяць.

● **31-го січня** з Кемдену, Н. Дж., виплив перший атомовий пасажирсько - вантажний корабель „Саваннаґ", який коштує $41 мільйон, і який відплив до порту Норкфавну у Вірджінії, де його мають випробовувати.

● **Нюйоркський** губернатор Нелсон А. Рокефеллер на зборах стейтового Товариства Часописних Редакторів обороняв свій проєкт побудови протирадіяційних сховищ і повторив своє давніше домагання, щоб ЗДА якнайскоріше відновили пробні атомові експлозії в повітрі.

● **В Бонгемі,** Тексас, 30-го січня помер молодший брат покійного спікера Палати Сема Рейбирна 77-річний Ричард Ашбирн Рейбирн. Хоч офіційно не подали причини смерти, то здогадуються, що він помер на пістряка, шлунка. На цю саму недугу померла в 1956 році його сестра Лусінда. Ричард Рейбирн був відомим фармером в північному Тексасі.

● **Директор бюджету** Дейвід Е. Белл заявив в Конґресі, що вже за кілька років бюджет ЗДА виноситиме більше як $100 більйонів. Белл разом із секретарем скарбу Даґлесом Діллоном обороняють бюджет в сумі $92.5 більйона і заявляють, що в 1963-му році повинна бути надвишка у федеральному бюджеті.

Президент закликає Конґрес перевести слідство в справі надмірної кількости воєнних матеріялів

Вашинґтон. — Президент Кеннеді у вступній заяві на пресовій конференції заклинав Конґрес перевести слідство в справі того, що уряд досі закупив воєнних сирівців на казкову суму $7.7 більйона, на $3 400 000 000 більше, ніж треба б було, коли б вибухла війна. Деяких сирівців уряд купив на 7 разів більше, ніж треба їх під час війни. Уряд після другої світової війни почав був скуповувати деякі сирівці, щоб мати запаси на випадок війни. Це купування привело до того, що деяких матеріялів є забагато. Алюмінію закуплено стільки, що його вистачило б на трирічну війну і ще залишилося б цього металю на $347 мільйонів. Ніклю куплено за $103 мільйонів. Президент Кеннеді заявив, що не треба видавати стільки грошей на купно матеріялів, яких є вже доволі. Слідство готово виявити, що при скуповуванні цих металів могли бути і надужиття деяких давніших урядовців.

Контакти з Совєтами корисні, але ситуація далі загрозлива — заявляє през. Кеннеді

Вашинґтон. — У своїх відповідях на питання журналістів під час пресової конференції, що відбулася в середу, дня 31-го січня ц. р., през. Кеннеді з'ясував своє становище до започатковуваних тепер урядом ЗДА контактів із совєтськими чинниками, що виявилися м. ін. і в запрошенні гол. редактора московської „Правди" на сніданок до Білого Дому в дні 30-го січня ц. р. Президент Кеннеді ствердив, що ці контакти корисні, але на поправу міжнародної ситуації і взаємин між ЗДА й СССР вони не вплинули і ця ситуація залишається далі напружена і загрозлива. Виміна поглядів, за словами Президента, добра річ і її треба вітати, але під сучасну пору потрібно основного переламу в міжнародних взаєминах, зокрема в таких справах, як Берлін і Німеччина. Нав'язуючи до берлінської справи, през. Кеннеді ствердив, що не зважаючи на дотеперішні розмови, ведені чи то безпосередньо у Вашинґтоні з Громиком чи у Москві через амбасадора Томпсона з совєтськими урядовими чинниками, усі ці переговори не дали ніякого конкретного вислідy. Своє розчарування даремністю переговорів з Москвою през. Кеннеді повторив кілька разів, підкреслюючи особливо ж небажання Совєтів говорити про справу заборони нуклеарних спроб. Все ж таки Президент висловив сподівання, що започатковані тепер контакти причиняться бодай до злагіднення атмосфери. Між учасниками пресової конференції Президента був Аджубей із своєю жінкою, як теж Большаков, гол. редактор англомовного совєтського журналу у ЗДА „СССР".

Проф. Добрянський був головним промовцем на китайському „Дні Волі" на Формозі

Тайпеї, Формоза. — Професор Лев Добрянський, голова Українського Конґресового Комітету і Комітету Поневолених Націй, був головним промовцем під час китайського „Дня Волі", що відбувся тут 23-го січня ц. р. та був зорганізований азійською Антикомуністичною Ліґою. В зібранні, що відбулося в приміщеннях вільно - китайського парляменту та яким проводив голова парляменту, що є рівночасно головою Ліґи, взяло участь 3,000 осіб, переважно високих державних урядовців і законодавців та представників інших азійських народів. Темою доповіді проф. Добрянського була єдність волелюбного світу, що може рішально причинитись до перемоги над темними силами комунізму. Перебуваючи на Формозі, професор Добрянський мав цілий ряд зустрічей і конференцій з лідерами вільного Китаю та антикомуністичними діячами Далекого Сходу, як також мав виступ на могутній радіовисильні „Голосу Америки", з'ясовуючи цілі своїх відвідин на Формозі.

Українці інтерпелюють, домагаються вияснень

Із багатьох повідомлень та вісток, що їх одержують редакції наших газет, можна вносити, що тепер уже немає багато випадків плутання українських справ чи неправдивих їх з'ясувань, щоб на них не було відповідної реакції з боку поінформованих та познайомлених з проблематикою осіб, зокрема тих, що є українського роду. До найбільш наполегливих в цьому відношенні належить інж. Ю. Т. Василевський з Гарисбурґу в Пенсилвенії, який, здається, не пропустить без відповідного вияснення та інтервенції жадної заплутаної чи невірної в українських справах газетної, журнальної чи іншої вістки. Подібно наполегливим у такому індивідуальному хрестоносному поході за українську правду є проф. К. Крупський в Денвері, Колорадо, д-р Антін Жуковський в Північній Дакоті та багато інших. Між народженими в Америці громадянами інтенсивну участь у такому поході бере п-ні Марія Душник, що тепер є в завзятій виміні арґументів з редакцією журналу „Time" за те, що згаданой журнал назвав Київ „російським містом".

Оперний Ансамбль ставить у Бруклині оперу „Катерина"

Бруклин, Н. Й. — Оперний Ансамбль і Церковний Хор при українській Католицькій церкві св. Духа в Бруклині-Північ, ставлять в неділю 18-го лютого оперу „Катерина" М. Аркаса, лібретто якої написане за одноіменною поемою Т. Шевченка. Ця вистава мала відбутися в Ювілейному Шевченківському році, але з незалежних від Хору і Ансамблю причин її відкладено до цього року. Головні ролі в опері виконують: Катерина — М. Лисогір із Нюйоркської опери; Мати — Г. Шерей — київська фільгармонія; Батько — Л. Рейнарович — львівська опера; Андрій — І. Гош — львівська опера; Іван — І. Самокішин — львівська опера; музичний керівник — І. Задорожний — диригент хору „Думка"; режисер — С. Крижанівський — Львівський оперний театр; сценічне оформлення — Е. Ткачук; хореографія — Р. Петрина; оркестра камерна, складена в більшості з колишніх членів Львівської опери. Дохід із виставки жертвують виконавці на фонд будови парафіяльної школи в Бруклині - Північ. Вистава відбудеться у великій залі Мт. Кармел Гай Скул при Гефемеєр і Норт 8 вул. о год. 5.30 по полудні в неділю 18-го лютого. Одна зупинка підземки Канарсі (14-ої вулиці) від Ню Йорку.

ГОЛОСУЮТЬ ПРОТИ КУБИ

Державний секретар Дін Раск (обернений плечима) підносить руку за резолюцію в справі виключення кастровської Куби із між-американської системи. Напроти нього, навскоси за столом, сидить кубинський президент Освальдо Дортікос (перший з правого боку).

20 африканських держав створюють свою окрему організацію

Ляґос, Ніґерія. — На закінчення у минулий вівторок 30 січня ц. р. конференції голів і прем'єрів 20 африканських країн проголошено покликання до життя Організації Африканських Держав за зразком подібної Організації Американських Держав, з тим, що над структурою такої організації, її статутом і іншими різними подробицями мають призадуматись міністри закордонних справ, що їх конференція в цій справі відбудеться не пізніше, як за три місяці. Генеральний губернатор Ніґерії, д-р Ннамде Азіківе, підкреслив у своїй заключній промові успіх конференції „без уваги на деякі непередбачені первісні невдачі", натякнувши цим прозоро на відмову 5-х африканських держав прийняти запрошення і приїхати на ту конференцію. Азіківе в обережній промові запевняв, що двері Організації Африканських Держав широко відчинені для всіх країн африканського континенту і що тільки тому не виготовлено відразу статуту тієї організації, щоб не ставити перед доконаний факт неприявних в Ляґос країн. Але водночас він з недвозначною алюзією до імперіялістичної й поплентацької політики Об'єднаної Арабської Республіки, Гани, Ґвінеї, Малі й Марокка, що становлять так звану Групу Казабляники, — говорив про конечність „позитивної акції задля консолідації", а не продовжування антиколоніяльного крику тоді, коли насправді ера колоніялізму вже минулася.

Конґолійський прем'єр прибуде в цьому тижні до ЗДА

Леопольдвіль. — Прем'єр центрального конґолійського уряду Сиріль Адуля повідомив, що він виїздить в четвер 1 лютого ц. р. до З'єдинених Держав та що дістав запрошення від президента Кеннеді прибути до Білого Дому. Американський амбасадор в Конґо Едмунд А. Ґулліон вже відлетів до ЗДА, щоб поінформувати уряд про останні події в Конґо й бути приявним під час розмов державного секретаря Діна Раска й президента Кеннеді з Адулею. Названий американський амбасадор заявив, що ще не устійнено в детайлях програми перебування конґолійського прем'єра в Америці, але він — вірогідно — промовлятиме в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй у зв'язку з акцією Совєтського Союзу, що хотів актуалізувати знову справи Конґа в Об'єднаних Націях, — у Клюбі Крайової Преси у Вашинґтоні та що виступить, мабуть, також на телевізії. Докладного часу, коли Адуля буде прийнятий у Білому Домі, ще також не визначено. Перед своїм відлетом з Конґа прем'єр Адуля висловився з великим признанням про недавню конференцію 20-х африканських держав в Ляґосі в Ніґерії, де одностайно підтримано його, Адулі, становище проти совєтської політики супроти Конґа на терені Об'єднаних Націй. Адуля назвав це маніфестацією африканської солідарности.

Права европейців в Альжирі — єдиний предмет спору між Парижем і арабами

Париж. — Французькі керівні кола переконані, що наради закордонно - революційного тимчасового уряду Альжиру, які відбуваються в четвер і п'ятницю цього тижня в Тунісі, матимуть переломове, чи може навіть історичне значення для дальшої долі Альжиру. На тих нарадах альжирсько - арабський націоналістичний провід має підсумувати висліди тайних переговорів з французьким урядом. Якщо він їх затвердить, тоді повинен скликати Крайовий Комітет Альжирської Революції, який складається з представників всіх арабсько - альжирських груп і течій, що підтримують близько сьомирічну війну проти французької адміністрації в Альжирі для ратифікації французько - мусульманського порозуміння. Єдиним спірним пунктом — твердять газети — залишилось ще сформулювання ґарантій, що їх мусульманський уряд самостійного Альжиру має дати для европейських мешканців Альжиру.

Похорон Начального Пластуна в суботу, 3-го лютого ц. р. в Боффало

Ню Йорк. — В похоронах Начального Пластуна Сірого Лева, проф. Северина Левицького, брата сл. п. Ольги з Левицьких Басараб, померлого у вівторок дня 30-го січня ц. р., які відбудуться в суботу дня 3-го лютого ц. р. з церкви св. Миколая на цвинтар св. Хреста у Лакавані, візьмуть численну участь репрезентанти центральних пластових проводів ЗДА і Канади, як теж делегації від всіх пластових станиць і груп української пластової організації в обидвох країнах. Для вшанування пам'яті Начального Пластуна Головна Пластова Булава встановила жалобу для пластунства, яка триватиме до неділі, дня 4-го лютого, включно. В окремих місцевостях ЗДА і Канади будуть відправлені в суботу або в неділю поминальні Богослуження за Покійного. Пластова Старшина проголосила теж заклик, щоб замість квітів на могилу складати пожертви на Пластовий Видавничий Фонд ім. Сірого Лева.

КОНФЕРЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ЗАСУДЖУЄ КОМУНІЗМ

20 АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ СТВЕРДИЛИ ЗАГРОЗУ КОМУНІЗМУ ДЛЯ ЦЬОГО КОНТИНЕНТУ

Пунта дель Есте. — 20 американських держав, проти єдиного голосу Куби, ствердили „несумісність принципів комунізму з принципами міжамериканської політичної системи і народів цієї гемісфери" та перестерегли ці народи проти „посилення підривного наступу". У цій самій резолюції висловлено віру в соціяльний поступ і демократію західнього зразка, яка проявляється у вільних виборах та в пошануванні людських прав, у противенстві до комуністичної тиранії. Поруч із цією принциповою резолюцією, прийнято одноголосно в минулу середу 31 січня 1962 на восьмій конференції американських міністрів закордонних справ в Пунта дель Есте в Уруґваї, ще дальших сім інших резолюцій. Одноголосно, 20 держав проти одного голосу Куби, рішено виключити негайно Кубу з Міжамериканської Оборонної Ради. Ту саму одностайність проявлено в прийнятті резолюції про конечність переводження вільних виборів в усіх американських державаах та про потребу переведення ревізій статуту Інтерамериканської комісії в справі людських прав, в напрямку оживлення і скріплення тієї комісії та її постанов. 19 голосами проти одного голосу Куби й при одній Болівії, що стрималась, *рішено покликати до життя* 5-членну Комісію Фахівців, що виготовила б конкретний плян оборони проти комуністичних підривних дій. Ця Комісія має скласти звіт найдалі до 1 травня ц. р., з пропозицією конкретних заходів проти аґресивного комунізму. 16-ма голосами, проти голосу Куби і при чотирьох державах, що стримались (Бразилія, Еквадор, Мехіко і Чіле) рішено негайно припинити всяку торгівлю з Кубою в ділянці зброї та перевірити потребу поширення того торговельного бойкоту й на різні інші ділянки продукції. Тільки одна резолюція зібрала лише 14 голосів, себто всетаки дві третіх, потрібних для важности ухвали, а саме — про виключення Куби з участи в міжамериканській системі. Тими шістьма державами, що стримались були Арґентина, Бразилія, Чіле, Болівія, Еквадор і Мехіко. Куба голосувала проти всіх тих резолюцій і абсентувалась на останньому маніфестаційному засіданні. На тому засіданні державний секретар Дін Раск славив солідарність американських держав в наталруванні комунізму, як несумінного з демократичними принципами міжамериканської системи та в одностанному визнанні, що комунізм становить загрозу для американського континенту. Він висловив глибоку віру, що поліційна система комунізму ніколи не переможе та що й кубинський нарід, скинувши ту систему, засяде знову в колі вільних американських держав. Державний секретар Дін Раск ствердив, що коли в деяких точках не було повної однозгідности, то це власне й вказує на вільний демократичний характер американської міждержавної системи. „Ми не були конференцією держав Варшавського пакту" — заявив Раск, наталрувавши невільницький послух сателітських держав Европи диктатові Москви. „Ми слухали тут, як я вже слухав багато років на різних форумах, мішанину погроз, пів-правд і пофальшованих дефініцій демократії та леґальности, що є штампом комуністичного красномовства" -- казав Дін Раск з алюзією до виступів комунокубинської делеґації в Пунта дель Есте.

Голова тієї кубинської делеґації, президент Куби Освальдо Дортікос Торрадо відбув окрему двогодинну пресову конференцію, в якій старався переконувати, що конференція в Пунта дель Есте скінчилась прогрою для З'єдинених Держав та що вона доказала, що „імперіялізм може бути переможений". Дортікос боронив Фіделя Кастра за його заяву з 2-го грудня мин. року, що він, Кастро і його Куба є вірні марксо-ленінізмові, та впевняв, що ЗДА тільки тому осягнули свою ціль в Пунта дель Есте, щоб виключити Кубу з системи американських держав, що „перекуплювали" латино-американські країни. Але, коли його спитали, кого конкретно він має на увазі, то він викрутився арґументом, що не був приявний на тайних засіданнях.

Президент Кеннеді поділяє цілком думку державного секретаря Діна Раска, що в Пунта дель Есте ЗДА перемогли, без уваги на те, що не в усіх справах можна було зібрати всіх 20 голосів. Сутню перемогу він вбачає у факті, що всі американські держави заявились проти комунізму, визнали загрозу від комунізму і виключили Кубу негайно з Міжамериканської Оборонної Ради.

Труман ганить Айзенгавера за те, що на Кубі Кастро прийшов до влади

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман, перебуваючи в Ню Йорку, заявив журналістам, що колишній президент Двайт Д. Айзенгавер завинив в тому, що Кастро володіє тепер над Кубою. „Коли б ми мали були кілька років тому доброго президента, Кастро не був би при владі" — казав Труман. Але ми мали Президента, що був до нічого. На окремий запит журналіста Труман пояснив, що в цій справі завинив так само Айзенгавер, як цілий уряд. Труман не вірить, щоб розвід губернатора Н. Рокефеллера пошкодив йому стати кандидатом на президента в 1964 році.

У СВІТІ

● **В Конґо** арештовано двох старшин конґолійської армії і шістьох вояків під закидом безпосередньої участи у вбивстві в дні 1 січня ц. р. в місцевості Конґольо 22-х місіонарів. Арештованих перевезено до столиці Східньої провінції Стенлейвілю. Англійський майор Дик Лавзон, який двічі — з нараженням власного життя — їздив до Конґольо, щоб рятувати оцілілих з тієї масакри, потвердив, що насправді ту масакру перевів 5-членний відділ збунтованих вояків, а тільки два вояки стріляли з скорострілів до схоплених і зв'язаних місіонарів.

● **Совєтська преса** принесла алярмуючі вістки, нача б Антуанові Ґезінґі, комуністичному поплентачеві в Конґо, колишньому віце - прем'єрові вбитого Патріса Люмумби, тепер під хатнім арештом за сепаратистичні затії, грозить та сама доля, що Люмумбі. Совєтська преса відгрожується, що генеральний секретар Об'єднаних Націй „персонально" є відповідальний за життя Антуана Ґізенґи.

● **В Південному Сіямі** американські летуни скидають із гелікоптерів мішки із свиньми, курами та консервами південно - в'єтнамським залогам дев'ятьох фортів, що їх комуністичні партизани фактично ізолювали та відрізали від зовнішнього світу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

100 мільйонів для ОН

Президент Дж. Ф. Кеннеді вніс до Конгресу пропозицію призначити $100 мільйонів на закуп 50% бондів, випущених Об'єднаними Націями задля рятування їх від фінансового банкрутства. Свою пропозицію Президент підтримав окремим зверненням, в якому мотивує рішення уряду З'єдинених Держав рятувати Об'єднані Нації. При цьому він спеціяльно підкреслив, що фінансові труднощі ОН свідомо і пляново спричинені Москвою, яка не заплатила ані сотика на міжнародну поліцію ОН в прикордонному ізраїльсько - арабському обширі пустині Гази і на міжнародне військо-ОН в Конго. Президент твердив, що в інтересах ЗДА і всього вільного світу є підтримувати такі надзвичайні акції Об'єднаних Націй, що рятують світовий мир, загрожений відносинами в даних обширах, і запевняв, що негативне становище до цієї справи Конгресу пішло б на руку совєтській політиці супроти ОН і на терені ОН. Президент покликався на спір довкола справи платности державчленів Об'єднаних Націй і висловив переконання, що коли Міжнародний Трибунал прихилиться до погляду ЗДА й більшости держав про обов'язкове фінансування всіма державами також надзвичайних акцій ОН, то Совєтський Союз, у випадку відмови, втратить в Об'єднаних Націях право голосу.

Не віриться в можливість такої ситуації, щоб Совєтський Союз і його невільники-сателіти втратили в Об'єднаних Націях голос; це, мабуть, станеться так, як було з Лігою Націй: щойно безпосередньо перед новою світовою катастрофою. Покищо це справа неактуальна, зате актуальною є криза Об'єднаних Націй, справа їхньої працездатности та закордонної політики З'єдинених Держав, що є головною підпорою ОН. Тому й звернення президента Кеннеді стосується ширшої проблеми, як лише видаткування ще $100 мільйонів на ще одну закордонну ціль. У 92-більйоновому бюджеті 100 мільйонів не грають великої ролі. Але це — справа принципового характеру: чи в нинішньому стані Об'єднаних Націй, з їх нинішнім членським складом, з нинішньою ролею Совєтського Союзу і його сателітів та поплентачів в ОН, з практичними можливостями З'єдинених Держав переводити на терені Об'єднаних Націй свої цілі й дійсну оборону прав вільного світу — чи взагалі є сенс продовжувати існування тієї установи грішми й авторитетом Америки.

Тому звернення президента Кеннеді спричинить у Конгресі дебати, які переступатимуть межі затвердження нової бюджетової позиції. Американська публічна опінія поділилась у своєму підході до проблеми Об'єднаних Націй. Вона ще більше поділилась у підході до тієї американської закордонної політики, яка не виявляє ініціятивности, активности й динамізму, потрібних для того, щоб виграти холодну війну і привернути втрачені вільним світом території та моральні позиції. Тісний зв'язок ЗДА із ОН є в немалій мірі причиною такої несміливої і нерішучої політики, яка, наприклад, боїться „дразнити" Москву підтримуванням визвольних рухів народів, уярмлених російсько - большевицьким колоніялізмом. Об'єднані Нації мають у своєму чартері світлі ідеї миру, волі, братерства і справедливости. Дійсність виглядає так, що співзасновник ОН, Совєтський Союз, тих ідей не визнає, а З'єдинені Держави, щоб зберігати ОН від розвалу, змушені проводити політику співіснування, дармащо практично це є річ нездійсненна. Логічно виринає питання: чи Об'єднані Нації допомагають Америці й улегшують їй ведення політики по лінії інтересів вільного світу, по лінії принципів чартеру Об'єднаних Націй, чи спутують її, утруднюють і обмежують? Чи не краще було б для З'єдинених Держав більше дбати за якнайкращі зв'язки з своїми союзниками із 42-ох договорів про взаємну безпеку і співпрацю, аніж про анемічні компромісові резолюції для задоволення поплентацьких азійсько - африканських „невтральних" держав, цілком байдужих до справи волі колоніяльних підсовєтських народів. В усякому разі $100 мільйонів для Об'єднаних Націй — аж ніяк не є виявом „нових обріїв" у закордонній політиці ЗДА.

Сатрапи заметушилися

Промова канадійського прем'єра Джана Діфенбейкера, виголошена ним 22-го листопада м. р. перед представниками етнічних груп Канади, в якій він, гостро засуджуючи совєтський імперіялізм і колоніялізм, згадував Україну й інші окуповані Москвою країни й народи, вдарила дошкульно Москву і її комуністичну експозитуру в Україні. Передавана в уривках західніми радіовисильнями поза залізну заслону, ця промова мусіла знайти глибокий відгомін також і в Україні та в інших країнах Совєтського Союзу. І тільки цим треба пояснити ту гостру реакцію, що її викликали ствердження й вимоги канадійського прем'єра в Москві і серед московських сатрапів в Україні.

Згідно з совєтськими методами, з першим ударом проти Діфенбейкера виступила не сама Москва, але — партійні чинники в Українській ССР. Головну атаку започаткувала друкована українською мовою в Києві „Радянська Україна" довгою статтею, якогось Мих. Гриня п. н. „Визвольні маячення пана Діфенбейкера". Щойно за нею виступила московська „Правда", як орган ЦК КПСС. Вважаючи, мабуть, що цих анонімових по суті виступів замало, наказано виступити із колективною статтею проти Діфенбейкера ще й трьом відомим підсовєтським українським письменникам — Платонові Вороньковi, Любомирові Дмитеркові і Андрієві Малишкові. Видушений із них елябрат під назвою „Не вийде, панове", надрукувала „Радянська Україна" з 24-го січня ц. р. і за нею інші підсовєтські газети.

Головний мотив усіх цих еляборатів — довести за всяку ціну, що Україна не є поневоленою і що вона не перебуває на становищі колоніяльної країни, залежної політично й економічно від Москви. Заперечуючи і перекручуючи історичні факти, автори наказаних статтей пробують довести, що зрадницький удар проти визнаної Москвою, як незалежна держава, Української Народної Республіки, і виповіджена Україні в січні 1918-го року війна та сполучені з походом банд Муравйова й Антонова - Овсеєнка криваві розправи з українським населенням й українськими незалежниками, були не насильною окупацією України, а — „дружньою допомогою російського народу".

Відомі автори друкованих покварно статтей намагаються представити Україну як квітучу, багату не тільки хлібом і медом, але й індустрією, країну, а український народ, — як непомірно щасливий, задивлений „з радістю і гордістю . . . у своє майбутнє". Про те, скільки страждань, знущань і катастроф зазнала Україна за роки „радянської влади", автори друкованих тепер виступів проти прем'єра Діфенбейкера не згадують. А про те, як то було з тим „радянським раєм", знають люди не тільки в Україні, але й в цілому світі. Про жорстокі роки голоду, постишевського і потім єжовського терору писав був підсовєтський письменник Михайло Стельмах у своєму романі „Правда і кривда". Про те, як „диким і варварським чином були вилучені" з історії української літератури численні українські культурні діячі, говорив голова Спілки Письменників України Олесь Гончар у своїй доповіді на пленумі правління спілки в січні ц. р. „Скаженими і трагічними роками" називають це лихоліття України молоді підсовєтські поети. Навіть „співавтор" статті „Не вийде, панове", Любомир Дмитерко у своїй новорічній статті в „Літературній Газеті" з 1-го січня 1962-го року ствердужвав, що й досі від громадян в СССР вимагають заяв, що серед їх близьких і родичів „репресованих нема".

Усі ці непереконливі відповіді Діфенбейкерові доводять, що становище московського большевизму в Україні не таке то вже міцне, коли його треба обороняти й обґрунтовувати усякими блахманами про „щасливе й радісне майбутнє, що його розкриває перед українським народом" . . . нова програма КПСС. Не про силу, а про слабість комуністичного режиму в Україні свідчить і недавня регабілітація зацькованого до самогубства Сталіним і регабілітованим тепер Постишевим старого большевика, кол. прокуратора і комісара народної освіти Українскої ССР Миколи Скрипника, як теж інші того роду концесії для компартійних мас в Україні.

ЗАГАДКА МИКОЛИ СКРИПНИКА

Широко відзначене совєтською пресою 90-річчя Миколи Скрипника, що 6-го липня 1933-го року покінчив самогубством у Харкові, було притокою до його формальної регабілітації, проголошеної після 20-го партійного з'їзду в Москві. У численних статтях представлено життьовий шлях цього старого большевика-ленінця — голови маріонеткового „українського" уряду в 1918-му році, одного з організаторів компартії України, члена колегії ВЧК і партійного теоретика, зокрема в ділянці національної політики. Був також Микола Скрипник одним з авторів конституції СССР, брав активну участь в Комінтерні — установі, яка підготовляла світову комуністичну революцію, був головним прокурором, був наркомом освіти на Україні.

Відтепер ім'я Скрипника стоїть у пантеоні всіх згадуваних Хрущовим на 21-му партійному з'їзді „полум'яних революціонерів", які „закладали перші камені і зводили величезну будову соціялізму".

Регабілітація М. Скрипника майже через 30 років після його смерти — один із найбільш загадкових моментів у серії проведеного Хрущовим привернення знищених Сталіним большевиків до „сонму совєтських святителів".

Як відомо, після самогубства Скрипника ще якийсь час совєтська преса стримувалась від персональних його обвинувачень — тоді писали про „широку спину тов. Скрипника", за якою, мовляв, ховалися й діяли буржуазні націоналісти. В комуністичних колах навіть твердили, що М. Скрипник застрелився „зі злости" на Сталіна. Потім появився в пресі новий термін „скрипниківщина", і Скрипникові приписано головну вину за „націоналістичний ухил в КП(б)У", навіть закидано йому зв'язки з контрреволюційними і шпигунськими елементами.

У Галичині, а по другій світовій війні на еміграції з ім'ям Скрипника зв'язано широко ведену на Україні в 20-ох роках т. зв. українізацію і розвиток української літератури і культури, окреслений пізніше як „український ренесанс". А його „ухил" в національній большевицькій політиці, яким хотів він нібито максимально унезалежнити в совєтській системі Україну, названо „націонал - комуністичним".

Але чи був Микола Скрипник націонал - комуністом в тому сенсі, як називають його у нас на еміграції? Чи виступав він будь-коли проти Москви, як „вогнища соціялістичної революції"?

Уся біографія Миколи Скрипника, вся його діяльність до і після революції заперечують це. Він, вірний ленінець, інтернаціоналіст, як слушно завважують його совєтські біографи, „відзначався високою партійною принципіяльністю", а його „націонал-комунізм" був зовсім іншого характеру, як це уявляють його прихильники. На Україні він був одним із перших популяризаторів марксизму. Висилаючи його у 1918-му році на Україну, Ленін сказав, як пригадує його секретарка, Скрипникова дружина: „Нам потрібен не тільки українець, а — саме Скрипник". І хоч Скрипник, бодай у перших роках революції, своєї рідної мови не знав, він розгорнув широку відрусифікацію - українізацію школи і державного апарату в тому дусі і в тому напрямі, як того вимагала національна політика большевиків на даному етапі „шляху до комунізму". Але при цьому треба мати на увазі, що не від Скрипника і не з його ініціятиви українізація почалася — Ленін вимагав переведення її від самого початку, як большевики захопили владу. І одночасно з українізацією відбувалася в Грузії — грузинізація, на Білорусі — білорусизація і т. д.

Одним із характеристичних моментів у тоді ще непевній і демагогічній большевицькій національній політиці було також стримування - гамування великодержавного російського шовінізму, що виявлявся у зневажливому ставленні московських комуністів до національних культур і мов „союзних республік". Большевики не хотіли дратувати „націоналів", і Скрипник, виконуючи ленінські настанови, поборював російський великодержавний шовінізм на Україні. Його прихильники ставили це йому як особисту заслугу, а противники вважали це за вияв його націоналістичних тенденцій.

Українізація, здійснювана большевиками, як засіб опанувати і скеровувати у потрібному для себе напрямі культурні процеси на Україні, розбурхані в часах національної революції 1917 - 1921 років, як засіб прибрати до своїх рук українську інтелігенцію, робітництво і найчисельнішу частину народу — селянство, виходячи з-під контролі урядових чинників, почала розминатися з ціллю, визначеною в Москві. Що більше, бурхливий розвиток української літератури, театру, розбудова українських культурно - наукових закладів — все це поглиблювало й скріплювало в народі не совєтську, інтернаціональну, а національно - українську свідомість. В „боротьбі двох культур" — російської і української — на терені України культура українська виразно перемагала.

І тоді раптом і гостро в національній політиці большевиків позначився черговий зигзаг. Підготовляючи країну до „великого перелому", Сталін, який став тоді вже абсолютним диктатором, розпочав похід проти „буржуазного націоналізму, як головної небезпеки". Національну політику цілковито зревідовано. Проти селянства, яке не хотіло йти до колгоспів, застосовано нечувану в історії „методу" — виморювання голодом. Піднялася хвиля масових арештів української інтелігенції.

Сталін, який вважав себе за найбільшого знавця національних проблем, ніколи не мав симпатій до Скрипника, визнаного партійного теоретика, який брався навіть „доповнювати" Леніна. В опублікованих у 90-річчя народин Скрипника статтях пригадується, що ще в 1917-му році Скрипник став у гостру опозицію до Сталіна, коли російський Тимчасовий уряд покликав був „Ілліча" до суду. Вже пізніше Скрипник у пресі дискутував з „непомильним" Сталіним. В 1933 році Сталін все це йому, напевно, пригадав.

І так, розуміючи свою безсилість в обличчі нового диктатора, розуміючи безвихідність становища, в якому він опинився, „націонал - комуніст" Скрипник пустив собі кулю в лоб.

Очевидно, націонал - комуніст був із Скрипника такий самий, як і з Леніна (див. його „Про національну гордість великоросів"). Але Сталін, почавши новий курс національної політики, дозволив лише

(Закінчення на стор. 3-ій)

Теодор Данилів

Забуті „діпісти"

Усі митарства, які прийшлося проходити нашим людям у таборах переміщених осіб в Німеччині та Австрії після другої світової війни, поволі відходять в минуле і їх страхіття забуваються, хоч велика більшість їх мешканців ще живе.

Тим більше забувається історія наших перших переміщених осіб в новітніх часах, яких перша світова війна вигнала була з їхніх рідних хат у Галичині та Буковині на скитання у таборах Австрії.

Одним із міст, в якому знаходився такий табір, був — Гмінд у Долішній Австрії, на кордоні із Чехо - Словаччиною.

Велику книгу споминів про свій побут у таборі Гмінд та долю наших людей у ньому видав перед другою світовою війною д-р Василь Маковський, нотар у Печеніжині, але його книга є тепер бібліографічною рідкістю.

Про табір у Гмінді знаходимо також цікаві інформації у книжці „Гайматкунде дес Беціркес Гмінд", яку написав Руперт Гауер. Видано її у 1951 році в тому ж містечку.

Автор цієї книжки інформує, що австрійські власті, у наслідi воєнних операцій, евакуювали наших людей з Буковини і Галичини у другій половині 1914-го року. Вже в листопаді того ж року в бараках табору Гмінд була їх значна кількість, в травні 1915 р. число таборових мешканців досягло 28 700 душ, а на 15 вересня того ж року збільшилося до 53 000 душ, з чого було тільки 300 душ словінців, а решта українці.

Гауер подає, що під мешкальним оглядом бараки табору були впорядковані не зле, але забезпечення харчами було прямо катастрофальне, і тому дуже багато людей померло із голоду та різних хвороб. Їх поховано на окремому цвинтарі, який по нинішній день нагадує про десятки тисяч українців, які загинули в страшних злиднях на чужині.

Гірка доля цих наших переселенців — це частина нашої новітньої історії.

Недавно серед гурту українців у Відні постала думка вшанувати пам'ять цих сірих українців, що склали свої кості на чужині, тривалим пам'ятником на їхньому цвинтарі.

Відомий наш скульптор Григорій Крук погодився безплатно вирізьбити композицію „Втікачі" для вміщення її на тому цвинтарі.

Громада Гмінд дуже радо привітала цю ініціятиву і з свого боку зобов'язалася покрити половину коштів, зв'язаних із побудовою пам'ятника. Кошти ці будуть обіймати видатки на закуп брили граніту, доставу її до Гмінду, різні технічні роботи, зв'язані із здвигненням пам'ятника, та кошти скульптора на місці у Гмінді на час його різьбарської праці.

Суму тих коштів обраховано приблизно на 10 000 австрійських шілінґів. Половину її, тобто 5 000 шілінґів, дає громада Гмінд, а другу половину повинні зібрати українці.

Для зібрання згаданої суми та здвигнення пам'ятника взагалі створився українсько-австрійський комітет у такому складі: адвокат С. Буш — голова; д-р інж. Л. Гавриш — заст. голови; інж. Є. Мигайчук — секретар; п-і С. Таль-Люта і панове штадтрат Герман Коль, бурґомистер Франц Хальоупек, радн. інж. В. Потаповський і М. Мельничук — члени комітету.

Комітет незабаром приступить до збірки фондів поміж українцями в Австрії. Комітет просить також українців поза Австрією, а спеціяльно тих, що колись самі були переселенцями у Гмінді або їх дітей і рідних, допомогти грошовими пожертвами довершити цього благородного діла. Всі пожертви просить слати на адресу:

Oesterreichisches Post-Spaar Kassenamt, Konto No. 47.400. "Stadtgemeinde — Gmuend, Denkmal Konto", Austria.

Комітет при цьому вияснює, що, будучи тільки Комітетом „ад гок" (тільки для справи здвигнення пам'ятника), не може сам відкривати свого конта і нерадо відкрив би конто на особисте ім'я когось із своїх членів. В тій ситуації допомогла громада Гмінду, яка погодилась „випозичити" Комітетові своє конто.

Треба сподіватись, що широкі круги нашого громадянства не залишать заклику Комітету без відповіді.

Михайло Троцюк, Шикаго, Іллиной

ФЕДЕРАЛЬНІ ПОДАТКОВІ ЗВІТИ

(Що треба мати на увазі при виготовленні так званого „Інком Текс Рітерн")

I

Про федеральні податкові звіти мало пишеться в українській пресі, натомість часто подибуємо на сторінках чужинної преси, в податковому сезоні, матеріяли на цю тему в формі порад і пояснень.

Безперечно, великий круг українців, які знають англійську мову, має можливості запізнатися з цією темою, користуючись американською пресою чи державними публікаціями, однак є й такі особи, що з цього скористати не можуть. Проте, дуже часто трапляється, що через необізнаність з основами податкового закону платник податку втрачає певні користі.

У своїй статті на згадану тему будемо порушувати лише найважливіші питання, що стосуються б е з п осередньо платників податку.

1. Федеральний бюджет

Поки приступимо до основної теми, коротко хочемо зупинитись над американським федеральним бюджетом, щоб запізнатися з фінансовими операціями федерального уряду.

Бюджет складається на основі сподіваних прибутків та предбачених витрат в даному господарському році. (Господарський чи фіскальний рік починається 1-го липня і кінчається 30-го червня).

Наведемо, для прикладу, джерела прибутків та витрат, з яких складався федеральний бюджет у 1961-му господарському році.

Бюджетові приходи:

(Вплати до федерального податкового уряду 81.4 більйона долярів. Порівняльно це припадало б коло $400 на кожну особу в цій країні).

Бюджетові приходи поділялись так:

Від індивідуальних платників податку	$43.7 біл.
Від корпорацій	$21.5 „
Податок від продажу деяких фабрикатів, що є включений в продажній ціні, наприклад, тютюнових, алкоголевих і т. п.	$ 9.4 „
Інші податкові приходи	$ 6.8 „
Разом приходи	$81.4 біл.

Бюджетові видатки:

На озброєння країни	$46.0 біл.
На міжнародні потреби	$ 2.2 „
На торгівлю і будівництво	$ 3.8 „
На хліборобську культуру	$ 5.4 „
На натуральні ресурси	$ 2.0 „
На допомогу непрацюючим	$ 4.5 „
На воєнних ветеранів	$ 5.3 „
На покриття відсотків від позик	$ 9.1 „
На кошти федеральної адміністрації	$ 2.0 „
Бюджетова резерва	$ 1.1 „
Разом видатки	$81.4 біл.

З цього зіставлення бачимо, що найбільшу прибуткову позицію становлять приходи від індивідуальних платників податку, однак ця сума є невистачальною на покриття коштів, зв'язаних з озброєнням країни.

2. Кого зобов'язує висилка податкового звіту до федерального податкового уряду

Кожний мешканець цієї країни і кожний громадянин ЗДА, який тимчасово перебуває поза їх межами, віком нижче від 65 років, який мав річний дохід в сумі $600 або більше ($1 200 віком понад 65 років) зобов'язаний законом розчислитись з федеральним податковим урядом, за допомогою звіту, зі своїх прибутків, що підлягають оподаткуванню.

Наприклад, за свою працю ви діставали від працедавця тижневу платню в сумі $80 протягом цілого року, з чого працедавець відтягав по $2.70 на федеральний податок. Отже, ваш річний дохід дорівнював $4 160, а вплачений вами податок $140. Далі припустімо, що ви мали на удержанні дружину і трьох малолітніх дітей. Для прикладу додаймо, що у вашій родині не було великих лікарських видатків і що ваші датки на церкву та інші харитативні цілі, як також інші витрати, що не підлягають оподаткуванню, не перевищували $416 або 10% від вашого брутто заробітку. Ваш податок на основі брутто заробітку згідно з податковими обчисленнями становить $152, але тому, що ви протягом року вплатили $140 через свого працедавця, різницю $12 вам належить вплатити безпосередньо до податкового уряду найдалі до 1-го квітня.

Може бути відворотний приклад. Приймімо, що ваш працедавець відтягнув від вашої платні протягом року $180. Тим самим ви заплатили більше як $28, які зверне вам податковий уряд після того, як ви вишлете свій податковий звіт.

ЛЕТЯТЬ НА ЗЕМЛЮ...

Летять на землю
груші, як з рогаток,
Скот вибрідає з куряви
доріг.
Усохлий дуб,
насупившись рогато,
Червоний обрій
настромив на ріг.

Стара дзвіниця
й досі ловить ґави,
Серед мого колишнього
двора
Стоїть дівча,
таке, як я, біляве,
Очима світ у душу набира.

Мене веселий
смуток заарканить.
Я задивлюсь
на дівчину чужу.
Невтримний час
до білого паркану
Немов коня баского прив'яжу.

Зайду у хату...
озирнусь... притихну...
Час б'є копитом.
Встигну, не біда.
Час б'є копитом.
Я сказала — встигну!
Ось трохи відпочину —
і гайда!

ЛІНА КОСТЕНКО

С. Риндик

ТРИ ПІСНІ ПРО НЕВІРНЕ КОХАННЯ

(2)

Ті з моїх дорогих гостей, що самі компонують вірші і на цьому добре розуміються, кажуть, що „Росиста стежка" нікуди не годиться. Кажуть, що це звичайний шабльон, штамп, повтор, переспів, де бракує найменшої оригінальности. Я з ними не сперечаюся, бо це гості, а гостей треба шанувати і приймати їх слова з якнайбільшим захопленням. А подруге, поняття „штамп", „шабльон", „оригінальність" тощо, для мене самого не зовсім ясні. Власне не ясно мені, чи фраза поетичного твору залежить від них, а як залежить, то в якій мірі. Не ясно і навіть сумнівно. Відома, наприклад, річ, що наші матері найкраще співали. А що вони співали? Співали нам наших народних пісень, що дуже часто подібні одна до одної і ладом, і складом, і словом, і ділом. Проте, ці пісні чарували нас і тоді, коли ми лежали в колисці, і тоді, коли ми давали себе ськати, і тоді, коли вони пряли мичку на кужелі:

А в середу тиждень минув,
Як дід бабі кужіль звинув.

Що може буди краще? Але коли я чую бубни й мелодії, що лунають у диких африканських пущах і викликають сльози надхнення і насолоди на очах навіть докторів філософії муринського походження, то я затуляю вуха і тікаю від цієї, наскрізь для мене оригінальної, музики. Так само добрий і нормальний мурин тікає від нашого „Ой не ходи, Грицю". Із цього прикладу бачимо, що часом оригінальність у поетичному творі має скоріш від'ємне, ніж додатне значення. Та як воно насправді з тим є чи має бути, то тяжко сказати.

Але вернімся до „Стежки" Гр. Кривди. Більшість гостей на моє питання, як їм подобається ця стежка, відповідає дуже невиразно і намагається випитати від мене, як вона мені подобається. Це ті, що шанують мій авторитет у літературних оцінках. Я кажу їм щиру правду:

— „Росиста стежка" мені шалено подобається!

— Чому? — питають.

— Ось якраз цього я й не знаю. Може за рядок „А в небі зорі — бери рукою"? Може за „Хлюпоче хвиля між осокою"? Може за „Туман на плечі мені лягає"? Не знаю.

Після цього гості витягають свої кантички і переписують до них „Росисту стежку".

— І зверніть іще увагу, — кажу їм, — на останню строфу:

Росиста стежка понад рікою,
Та не дістати зорі рукою,
Вона далека, далека — знаю,
Як серце тої, кого кохаю.

Цей короткий епілог драми роз'яснює кількома словами все. Так говорять тільки правдиві дажбожичі. А зверніть іще увагу на те, що замість „кого кохаю", кожний модерний швець сказав би „яку кохаю".

Мої гості перечитують ще і ще раз цю строфу і все більше захоплюються нею. Для таких людей треба писати рецензії. Краса поетичного твору у великій мірі залежить від рецензій. Коли мама, прийшовши, бувало, з поля, частувала нас хлібом, що його відбила від зайчика, то не було для нас нічого смачнішого понад той хліб. „Хліб від зайчика". І ми дуже заздрили зайчикам. Заздрили, що вони годуються таким смаколиком. Таким „хлібом від зайчика" може бути кожний літературний твір. Залежить від рецензента. Тому рецензентами не сміють бути поети й письменники, бо вони засадничо і згори не бачать нічого доброго в чужих творах. Із цього правила треба виключити колишніх поетів. Ті раділи, коли появлявся якийсь гарний твір.

Про „Росисту стежку" можна сказати ще багато, але на мене чекають іще дві пісні.

2. Надія Берега

Це пісня про невірне кохання композиції Василя Барки. Ось вона:

Склопотана, як полум'я та
пташка,
та буря скойчена, покружить.
І вже не буде дзвін квіток —
питати
моїх, де промовляти дружбі?

Во зернами грози не заблисне
камінь,
горівши до води: чи в тебе
ні ластівки думок не
примовкали
над поле, смолками нестерпне.

Німа, мов тінь від сосни, й
нежорстока,
мов зірка голубів падуча...
Та доки голосів завіса? доки
надіятись — свічки розлучать.

Іде! запилюючи псальми; в рисі
ділей, що з сліз, іде прощення...
вже течія його крізь грім
розрізнить
і нас, вогнем неізречена.

17. VII. 53

Так стоїть у книзі „Василь Барка. ОКЕАН", виданій 1959-го року в Ню Йорку під фірмою видавництва „Слово". І я певен, що автор каже правду, себто пише так, як думає.

Хоч Василь Барка стався поетом так само з ласки нашого благословенного Дажбога, однак він давно вже відступив від свого покровителя і перейшов до темнбязичників. Став ісповідувати культ якогось іншого, невідомого нам бога. А цей бог відрізняється від знаних нам — Дажбога, Феба й Аполлона — тим, що вживає якогось особливо міцного напою. Не виключена річ, що це якийсь дериват (вилучок) метиль-алькоголю (ханжі).

Поета Василя Барку знаємо ще з місячника „Пробоєм", що виходив колись у Празі. Його перші вірші були Дажбожі. Але трохи пізніше поет ні з того, ні з сього залюбився в димінутивах і даскавих словах і став так щедро і так густо сипатоньки ними, що мене занудило, і я мимоволі відскочив від його поезій. А ще трохи пізніше поет схаменувся і залюбився в Данте, а потому в якомусь тевтонському божестві і став відкритим апостатом супроти первісного покровителя. Як я вже сказав, це нове божество п'є якийсь дуже міцний напій і тому надихає Василя Барку духом боротьби проти всяких норм, давно вже усталених у літературі.

ЗАГАДКА МИКОЛИ СКРИПНИКА

(Закінчення із стор. 2-ої)

росіянам бути „націонал - комуністами". Всі інші комуністи Совєтського Союзу мали бути передусім комуністами, потім „совєтськими людьми", а вже наостанку українцями, грузинами чи білорусами. В СССР запанував культ „старшого брата", який в останніх роках життя Сталіна прибрав таких неприховано - потворних форм і так понижував національну гідність усіх інших народів Совєтського Союзу, що після смерти Сталіна одним із найперших заходів його наслідників було відкрити вентиль, щоб облегшити небезпечне тиснення в совєтському кітлі — затушкувати і приховати цей культ.

Що ж спонукало тепер Москву так урочисто відзначати 90-річчя Миколи Скрипника?

В містеріях, які творяться тепер у Кремлі, справа Миколи Скрипника виплівла з припізненням, і виплівла не тільки в черзі загальних регабілітацій знищених Сталіним старих большевиків.

У Москві, очевидно, зрозуміли, що культ „старшого брата" — російського народу дратує і понижує національну честь не тільки українців, білорусів та грузинів, але й китайців, і поляків, і румунів, і всіх інших народів „соціялістичного бльоку". Комуністичного моноліта, яким хвалився свого часу Сталін, вже немає і не буде. Усі комуністи поза межами СССР тепер уже не просто комуністи, а — націонал - комуністи. Запобігаючи подіям, Москва де-факто визнає засуджений Сталіним націонал - комунізм для Китаю, Польщі, навіть Чехо-Словаччини, Болгарії і Румунії — в більшій чи меншій мірі, залежно від своїх впливів у тій чи іншій країні.

А проте, ініціятори привернення „націонал - ухильника" Скрипника в лоно ортодоксальних комуністів - ленінців напевно мали також на увазі і українських комуністів, і український народ, а можливо і політичну опінію Заходу з національними еміграціями, які з ім'ям Скрипника зв'язували і зв'язують „ренесанс" української культури і літератури, що в 20-их роках вибухнув на Україні. „Очистивши" в такий спосіб Скрипника від закидів у „націоналістичній єресі", Хрущов із своїми товаришами ще раз осуджують Сталіна, як викривлювача ленінської національної політики, і анектують період 20-их років враз з українським „ренесансом".

Чимало є нелогічного і суперечного в статтях, присвячених Скрипникові. Чи подумали, наприклад, у Кремлі, регабілітуючи Постишева — сталінського висланця в Україну і безпосереднього спричинника самогубства Скрипника — як же поєднати в „пантеоні безсмертних" цих двох антагоністів? Не згадуючи ані словом про українізацію - дерусифікацію 20-их років, автори цих статтей замовчують також оточення „народного комісара освіти" — всіх тих пізніше вистріляних і позасиланих екс-боротьбістів і екс-укапістів, на яких він у своїй діяльності в значній мірі спирався. А хіба це з точки зору Хрущова не націоналістичний ухил?

Прикметний і той факт, що регабілітація Скрипника, який згинув, як згадано вже, у 1933-му році, пересуває назад в часі засяг осудженої злочинности Сталіна. Бо дотепер раз-у-раз підкреслювано, що лише після 1934-го року створився „культ особи" і Сталін аж відтоді став „злим правителем", а перед 1934 роком був він, виходило б, „добрим батьком народів".

Куди потягне далі Хрущова хуртовина подій? Чи здає він собі справу з ситуації, яка щойно розвивається в комуністичному світі після того, як разом із Сталіним він зганьбив і засудив фактично всю політику совєтської компартії на протязі двох десятків років сталінського панування?

В. С-ко

● Федеральний суд у Філядельфії видав судову заборону спілці Транспортових Робітників починати страйк як протест проти об'єднання двох найбільших залізничих компаній Пенсильвенійської і Ню Йорк Сентрал залізничих ліній.

Благословення дому СУМА в Бостоні, Масс.

Минулого року в цю пору, осередок СУМ-а ім. В. Біласа в Бостоні, головою якого є М. Возьний, купив дім в гарній околиці Френклін Парку, який має 12 досить вигідних приміщень.

Багато праці доложили старші і юні члени, щоб його довести до доброго стану і вподоби. Бувало так, що по щоденній праці члени працювали до пізньої ночі, а деякі навіть посвятили свої літні вакації.

В дні 19-го листопада м. р., відбулося посвячення і офіційне відкриття та з цієї нагоди влаштовано велику імпрезу, на яку прибули сусідні осередки СУМА-а з Гартфорду і Вілімантік, Конн., представники гол. Управи голова М. Фурда, керівник Юного СУМ-а, І. Ковбаса, представники всіх бостонських організацій, міської управи та українське громадянство.

Програма почалась о год. 12-тій в полудне на площі збіркою всіх осередків СУМ-а та піднесенням прапорів. Відбулось посвячення дому, якого довершили місцеві пароxи о. О. Шепарович і о. В. Козоріз.

Після цього в залі укр. прав. парохії св. Андрія відбувся бенкет з такою програмою: спільний обід, промови, привіти та мистецькі виступи.

Голова осередку СУМ-а М. Возьний представив присутнім труднощі, які доводилось осередкові пройти, немаючи свойого приміщення і покликав на тостмайстра Ореста Щедлюка, котрий вміло проводив програмою.

Цінну промову виголосив голова Головної Управи СУМ-а М. Фурда. З черги член виховної ради при місцевім осередку В. Флюнт виголосив доповідь, закликаючи молодь до активної праці для добра народу.

Керівник Юного СУМ-а при Головній Управі І. Ковбаса передав голові осередку М. Возьному грамоти надгороди за здобуття Юним СУМ-а на здвизі в Еленвіллі першого місця в Укр. Народних Танках і другого місця в струнній оркестрі.

Вартісний дарунок передали Осередкові панство Мельники, а саме портрет В. Біласа і Д. Данилишина в юних літах.

В мистецькій частині взяли участь: мішаний хор при пар. Н. С. І. під проводом Г. Гейр-Сидоряк, мішаний хор при укр. прав. парохії св. Андрія під проводом В. Ходецького, Юний СУМ-а місцевого осередку з народніми танками під пров. М. Франківського та струнна оркестра під пров. М. Калінниченка. Виступали Осередок Гартфорду, Осередок Вілімантику, А. Демуш і діти панства Рогачів.

Всі виступи виконано по мистецьки. Програма цілої імпрези була вміло зорганізована осв. реф. В. Федоровим. Від часу, коли осередок набув дім, можна спостерегти пожвавлення праці між членами, а головно активним являється Юнацтво, якого першим організатором є І. Кецмур. Старше громадянство більше присвячує уваги молоді, коли бачить її активною.

І. Заяць

Сходини Відділу Союзу Українок в Лос Анджелесі

10-го грудня 1961 в приміщенні укр. кат. церкви відбулися ширші сходини Відділу СУА в Лос Анджелесі для вшанування 100-ліття з дня смерти Т. Шевченка.

Центральною точкою сходин був монтаж пані О. Лукач на тему „Жінка у творах Тараса Шевченка". Цікаво опрацьовану доповідь прелеґентка переплела гранням грамофонових плит — музичних композицій на тлі творів Т. Шевченка. Пані Тетяна Гірка - Левицька по мистецьки продеклямувала твори Т. Шевченка „Думи мої" та „Причинна". При звуках „Заповіту" зібрані вшанували пам'ять Генія України. Присутній на сходинах поет О. Юриняк продеклямував свій твір „Пам'яті п'ятисот".

Пані Пальчук поділилася своїми переживаннями з 10-тирічного заслання на Сибірі.

Сходини закінчено товариською гутіркою при чаї та перекусці.

О. З.

● В Цейлоні арештовано вісім осіб за змову проти теперішнього уряду, очолюваного вдовою по колишньому прем'єрові Бандаранайке, що його вбив був буддистський монах. Арештовані були військовиками та високими поліціянтами.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт Романа Рудницького в Маямі

Концерт молодого пяніста Романа Рудницького 26-го грудня 1961-го р. в концертовій залі Маямської Публічної Бібліотеки, був одною із замітніших подій цьогорічного тутешнього музичного сезону..

Вже сама програма концерту виявила велику амбітність дев'ятнацятилітнього виконавця, що не завжди притаманна пяністам куди старшого віку та довшого досвіду в концертуванні. Аспірації Романа Рудницького все таки оправдані його талантом і належним вкладом праці.

В першій частині програми були „Шакона" Баха - Бузоні, Соната ц-дур Моцарта і Брамса Варіяції на тему Паґаніні. Вже в першій точці програми дав молодий пяніст прекрасний зразок своєї мистецької зрілости; „Шакона" виконана в грандіозному стилі, з опанованим вирівнянням технічних і чуттєвих засобів і з незаперечною мужеськістю вислову, що така конечна для інтерпретації творів Й. С. Баха. Сонату Моцарта заграв з віртуозівською легкістю, з граціозністю виконання і з відчуттям її клясичної форми. В дечому не дало замилування до технічної бриляитности належного виявлення благородної простоти цього твору й внутрішнього просвітлення, одначе це прикмета, що її пяністи зможуть надбати тільки на довгому життьовому шляху, а зрештою це справа особистого підходу до творчости Моцарта. Брамсові Варіяції на тему Паґаніні були під кожним оглядом пишним виявом таланту й особистости молодого пяніста; вони були грані блискучо, пристрасно й барвисто.

В другій частині програми були Соната оп. 10 Антона Рудницького, два твори Шопена й два твори Прокоф'єва. В сонаті виконавець показав, що навіть і найбільше складні технічні проблеми для нього вже не існують, і було це одне із найкращих виконань цього твору, що його досі доводилося нам чути. В Ноктюрні ціс-моль і Баркаролі оп. 60 Шопена, виконаних приємно й приманливо, молодечий нахил до звукової ефектовности переважив в дечому над безпосередністю особистого виразу. „Сюґжестіон дяболік" і Токката оп. 11 Прокоф'єва показали найкращі сторони молодого пяніста: пориваючий темперамент, змислову соковитість удару і безсумнівну чуттєву близькість до новітньої музики.

Численно зібрана публіка змусила виконавця до трьох наддатків, у яких він, передусім у Дебюссі блиснув ще раз сполукою технічної завершености й емоціональної стихійности.

Критики звичайно зовуть Романа Рудницького молодим пяністом. Очевидно, що з огляду на його вік цього прикметника годі йому відмовити, одначе з огляду на його надзвичайні технічні засоби й виразисті прояви особистости він уже являється готовим і дійсним концертовим пяністом. Його дотеперішні здобутки й дані, як віртуозійна блискучість, природний запал, спроможність опанування в короткому часі для кожного виступу нової та замітної своїм об'ємом програми і родинне середовище, являються доброю запорукою дальшого мистецького росту, який поставить його підхід до клясичної й романтичної музики на рівень уже осягненої повної зрілости в інтерпретації передклясичної й новітньої музики й його непересічної технічної завершености, до росту, що природний і даний кожному справжньому концертовому пяністові.

Наталія Климкевич

Рей Робертс здобув пост конґресмена, який опорожнив Сем Рейбирн

Шерман, Тексас. — 30-го січня відбулися доповнюючі вибори до Конґресу, під час яких аж 6 кандидатів змагалися за становище конґресмена, яке опорожнилося зі смертю покійного спікера Палати Репрезентантів Сема Рейбирна. В цих виборах вибрано на конґресмена 48-річного Рея Робертса, який дістав 16,047 голосів. Його сильний, також демократичний противник Р. С. Слеґл дістав 13,302 голоси, а всі інші кандидати під час правиборів дістали були тільки 8,023 голоси. Між ними був і один республіканець.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ВАСИЛЯ ЧАПЛЕНКА В НЮ ЙОРКУ

В п'ятницю дня 2-го лютого в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку о год. 8-ій веч. відбудеться авторський вечір письменника Василя Чапленка присвячений обговоренню виданої вистанис повісти п. н. „Загибіль Переміська". Реферуватиме книжку голова ОУП „Слово" Григорій Костюк, з корреферaтом виступить Борис Ржепецький. Уривки з повісти читатиме пані Надія Пилипенко.

Головна Рада Братства УСС

повідомляє

своїх Членів і все Українське Громадянство, що 30-го січня 1962 року відійшов у Вічність

†

бл. п. СЕВЕРИН ЛЕВИЦЬКИЙ

б. поручник УСС і учасник Визвольних Змагань.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ !

СТАРШИНА ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

повідомляє

всіх Пластунів і Українське Громадянство в Джерзі Сіті, що 30-го січня 1962 року відійшов у Вічність

НАЧАЛЬНИЙ ПЛАСТУН

проф. СЕВЕРИН ЛЕВИЦЬКИЙ

СІРИЙ ЛЕВ

ПАНАХИДА — за спокій Душі Покійного буде відправлена в НЕДІЛЮ, дня 4-го ЛЮТОГО 1962 р., після Богослуження (12:30), в українській кат. церкві св. ап. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Запрошуємо всі Організації та Громадянство до численної участі.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА

що до цього часу перебувала під числом: 334-336 Схід, 14 вул. в Ню Йорку, повідомляє своїх Членів і Вірних, що

з днем 4-го лютого 1962 р.

БОГОСЛУЖЕННЯ

цієї Громади відбуватимуться

в GUSTAVUS ADOLPHUS LUTERAN CHURCH, 155 E. 22nd Street (corner 3rd Avenue) New York City

до часу придбання власного приміщення.

Богослуження відбуватимуться реґулярно ЩОНЕДІЛІ — від 9:00 год. ранку.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР ЖІНОЧИХ ДРУЖИН

"Чорноморська Січ" І
„Чорномор. Січ", юньйори
YWCA — Newark
YWCA — Plainfield
Grand Central — New York

в НЮАРКУ, Ню Джерзі
WEST SIDE HIGH
So. Orange Ave. (14-15 вул.)
в СУБОТУ, 3-го ЛЮТОГО
в год. 11:00 перед пол.

Український Технічний Інститут в НЮ ЙОРКУ

170 Вест 82 вул., Ню Йорк 24, Н. Й.

— ОГОЛОШУЄ —

ЗАПИС

на

ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТЕР 1961-1962 Акад. рік

на факультети:

1. ІНЖЕНЕРНИЙ (Будівельний відділ)
2. ЕКОНОМІЧНИХ і ПОЛІТИЧНИХ НАУК
3. ФІЛОСОФІЇ та ПЕДАГОГІКИ

Для прийняття вимагається закінчена середня освіта, а при неповній освіті рівночасний запис на підготовчий курс (матуральний).

Абсольвенти дістають дипломи, а також високошкільні кредити з прослуханих предметів.

Записи на весняний семестер від 5-го до 9-го ЛЮТОГО ц. р., від 2:00 до 8:00 год. вечора.

Можна вписатися листовно, долучивши $10.00 вписового.

ДИРЕКЦІЯ

Український Музичний Інститут в НЮАРКУ

Неділя, 4-го лютого 1962 р.

год. 4:00 по пол.

ПІВРІЧНИЙ ВИСТУП УЧНІВ

НИЖЧИХ КУРСІВ.

Участь беруть учні кляс:

Т. БОГДАНСЬКОЇ, І. ЗАЯЦЬ, Д. КАРАНОВИЧ, Г. КЛИМ, М. КРИВОКУЛЬСЬКОЇ, Г. МИРОШНИЧЕНКО, Р. ТЕМНИЦЬКОЇ, М. ШЛЕМКЕВИЧ.

Заля:

CONTEMPORARY CLUB — 7 Blicker St., Newark, N. J.

Український Музичний Інститут у ФИЛАДЕЛФІЇ

Неділя, 11-го лютого 1962 р.

год. 7:30 вечора

заля ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ 847 Н. Франклін вул.

КОНЦЕРТ

відомої пяністки

Дарії КАРАНОВИЧ

В програмі твори:

БАХА, МОЦАРТА, ШОПЕНА, БРАМСА, ГРУДІНА, БАРВІНСЬКОГО, ФОМЕНКА.

Квитки в українських крамницях.

Літер.-Мистецький Клюб в Ню Йорку

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ЧЛЕНІВ КЛЮБУ

— відбудуться —

в п'ятницю, 16-го лютого ц. р.

в год. 8:00 вечора

в залі ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ, 149 2-га Евеню — Ню Йорк.

---

†

В глибокому смутку ділимося з Українською Громадою сумною вісткою, що дня 30-го січня 1962 року з Волі Всевишнього відійшов у Вічність

НАЧАЛЬНИЙ ПЛАСТУН

проф. СЕВЕРИН ЛЕВИЦЬКИЙ

Сірий Лев

ПОХОРОНИ — відбудуться в СУБОТУ, дня 3-го ЛЮТОГО 1962 року, в Боффало, Н. Й., з похоронного заведення Слотюка, при 102 Amherst Street, до української католицької церкви св. о. Миколая, при Fillmore & Oneida в Боффало, а опісля на цвинтар св. Хреста в Лакаванна, Н. Й.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ !

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ
і КРУЖОК ПЛАСТ-ПРИЯТУ
в БОФФАЛО

---

†

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що по короткій, тяжкій недузі, померла дня 29-го січня 1962 року, наша Дорога

ДРУЖИНА і МАМА

Анна з Городиських БЕРЕЖНИЦЬКА

уроджена в Phoenixville, Pa.

на 46-му році життя, в Pennsauken, N. J.

ПАНАХИДА — буде відправлена в П'ЯТНИЦЮ, дня 2-го ЛЮТОГО 1962 р., в год. 8:00 веч., в похоронному заведенні п. Богдана Коцюбинського, при вул. 305-07-09 East Girard Ave., Philadelphia 25, Pa.

ПОХОРОН — відбудеться в СУБОТУ, дня 3-го ЛЮТОГО 1962 р., в год. 9:00 рано, з пох. заведення п. Б. Коцюбинського, до церкви Непор. Зачаття Пресв. Діви Марії, при вул Френклін, а звідтам на цвинтар на Fox Chase, на вічний спочинок.

Горем прибиті:

АЛЕКСАНДЕР — муж
ЛАВРЕНЦІЙ — син
дві сестри на Рідних Землях
і Родина

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Івана ПАСТЕРНАКА

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в СУБОТУ, 3-го ЛЮТОГО 1962 року, в год. 8:15 рано в ТРЕНТОНІ, Н. Дж. в церкві св. Йосафата — Deutz Avenue.

Про ласкаві молитви просять:

ДРУЖИНА, ДІТИ і ВНУКИ

---

†

З глибоким смутком повідомляємо наших Приятелів та Знайомих, що дня 17-го січня 1962 року померла

бл. п. Варвара з Боднарів КРЕХОВЕЦЬКА

колишня учителька Чернева і Букачовець, повіт Рогатин, Західня Україна.

Горем прибиті:

муж — МИКОЛА
син — БОГДАН

ВЕЛИКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

НЮ ДЖЕРЗІ СТЕЙТУ

Неділя, 4-го лютого 1962 року

IRON BOUND FIELD — Wilson Avenue, NEWARK, N. J.

Год. 2:30 по полудні

„Чорноморська Січ" — Profes. Falcons

МУЗИЧНІ ТВОРИ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

Народні та історичні пісні на мішаний, чоловічий і жіночий хори.

Повне посмертне видання!

За три збірки ціна лише $3.50

Замовлення слати:

"SVOBODA"
P.O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

КАЖЕТЕ:

Нащо МЕНІ забезпечення!

ПОДУМАЙТЕ:

Що станеться з Вашою родиною, коли завтра Вас не стане? ЇЙ потрібно Вашого забезпечення!

ПОДЯКА

Цією дорогою складаю мою сердечну подяку о. пароxові Боднарові з Елизабету, Ню Джерзі, за допомогу і поради по смерти моєї

ДРУЖИНИ

бл. п. Варвари з Боднарів КРЕХОВЕЦЬКОЇ

а також за відправу похоронних обрядів.

Рівночасно дякую всім Тим, які віддали моїй Дружині послідню прислугу і взяли участь в Похоронах та Тим, що висловили мені співчуття.

КРЕХОВЕЦЬКИЙ МИКОЛА

Зі спорту

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ СУАСТ—СХІД

Карпатський Лещетарський Клюб Ню Йорк влаштовує в суботу 10-го лютого ц. р. лещетарські змагання за першість СУАСТ — Схід у великому крутозбігу (сляльомі). Ці змагання в конкуренціях чоловіків, жінок, юнаків та юначок відбудуться на Гаймавнт, Н. Й., положеному при Рут ч. 28, віддаленому на 38 миль від Кінгстону, Н. Й.

Відбуття змагання, очевидно, залежне від погоди, чи точніше від снігових умовин. Тому теж зацікавленим треба слідкувати в пресі за сніговими умовинами на Гаймавнт, Н. Й., подаваними в пресі 8-го лютого. Змагання відбудуться лише тоді, коли в пресі умовини будуть „Фер ту гуд" або кращі. Ланка Лещетарства СУАСТ — Схід закликає своїх членів взяти в цих змаганнях численну участь. По інформації прошу звертатися до:

Mr. Jaroslaw D. Rubel
211-05 29th Avenue
Bayside 60, N.Y.
Tel.: BA 4-2170

На 10-го і 11-го березня запляновано краєві лещетарські змагання за першість УСЦАК. Влаштовуватиме їх на Вайт Фейс Мавнтен, Н. Й., Карпатський Лещетарський Клюб, коли дозволять на це умовини — тобто наявність снігу.

СІМКОВИЙ ТУРНІР В НЮАРКУ

УСК Ню Йорк — Маритімо 2:0 „Чорноморська Січ" — Ню Йорк Ганґеріянс 6:2

Нюарк, 21-го січня 1962. — Тут відбулися у „Нюарк Арморі" розгривки першої рунди Сімкового турніру з участю 20 дружин 4-ох різних Ліґ.

Українців репрезентували УСК — Ню Йорк і „Чорноморська Січ" — Нюарк. Крім цього ми бачили ще і третю репрезентацію, зложену з українських визначних футболістів (Кулішенко, Олинець, Вітюк, Маланчук і Венцлер), репрезентують Німецький Спорт. Клюб з Нюарку.

Треба з гордістю признати, що наші українські дружини заграли найкращі змагання турніру і були оваційно оплескувані 1,300 різнонаціональними глядачами. Це між іншим і відзначили спортові звітоздавці англомовної і німецької преси. Німецький „Штадт Цайтунґ унд Геральд" спеціяльно заімпонували технічно і комбінаційно „Нюарк Юкреінянс", Нюарк Спорт Клюб і портуґальці з Нюарку.

УСК Ню Йорк переміг Маритімо СК 2:0. — Ворота здобули Лі і В. Чижович. „Чорноморська Січ" розгромила Ню Йорк Ганґеріянс 6:2, ворота здобули Павлишин 3, Кіралі 2, і Боянівський.

Склад „Чорн. Січі" був: Ховайло, Саварин, Боянівський, Павлишин, Паук, Дуткевич, Кіралі, (Луценко).

Друга з рівчальних розгривок турніру відбудеться 3-го лютого в цій самій залі, початок о год. 8-ій веч. В других з черги змаганнях вечора зустрінуться УСК Ню Йорк — „Чорноморська Січ".

О. Твардовський

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — СКАТС АМ. 1:1 (0:1)

Нюарк, 22-го січня 1962. — Четвертий реміс в 12-х першенських змаганнях здобула „Чорноморська Січ" зі шкотським клюбом, який, хоч займає останнє місце в табелі гор, цим разом виступив в значно підсиленому складі. Недоцінення суперника, з яким в минулу неділю „Чорноморська Січ" виграла тов. зустріч 7:1, як також слабша як звичайно гра — була простою причиною цього півуспіху.

В першій половині наша дружина, а головно напад, показався анемічним. В дефензиві поодинокі змагуни, як ніколи, робили помилкові потягнення, одну з яких і використали гості в 36-ій хв., здобуваючи ведення 1:0.

Деяка поправа наступила в другій півгрі: „Чорноморці" були більш рухливі і жертвенніші. Завдяки цьому в 74 хв. гри В. Каздоба з подачі Паука вирівняв вислід 1:1. Кінцевих 10 хв. „Чорн. Січ" грала майже в одні ворота, здобуваючи під ряд 6 наріжників, яких на жаль не зуміла використати. Маючи щасливий день, воротар гостей разом з рішучою обороною вирятували свою дружину від певної програної.

Склад „Чорн. Січі": Ховайло, Мк. Інтаєр, Саварин, Павлишин, В. Каздоба I, Брус, Дуткевич, Боянівський, Луценко, Понось, Кіралі і Паук.

„Чорн. Січ" (юн.) — Трентон СК (юн.) 3:0.

Вершок табелі гор в дні 23-го січня 1962

	Гор	В	П	Р	Точ.	Вор.
Рома СК	10	8	0	2	18	42:18
„Чорн. Січ"	12	9	2	4	16	33:24
Чіп Ін СК	9	5	1	3	13	16:14

Ом. Твардовський

З хроніки Джерзі Ситі

Андрій Бук, громадський і кооперативний діяч тутешньої української громади, залишає Джерзі Сити і поселюється у Гартфорді, Конн.

Від перших років перебування у ЗДА п. Андрій Бук, дотеперішній директор Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч", займався розбудовою громади в Джерзі Ситі. Завдяки його передбачливості відкрито Фед. Кр. Кооперативу „Самопоміч", яка добилась поверх півмільйона долярів майна. Не диво, що на Загальних Зборах Кредитової Кооперативи, що ними проводив п. О. Демченко, президент кооп, прощали п. А. Бука найближчі його співробітники, представник централі „Самопомочі", Кредит. Кооп. в Ню Йорку ТУК п. інж. Гурий, та заступник президента Федеральних Кредитівок п. Джан А. Карран.

На зборах, що відбулись у дні 20 січня доповнено Управу, вибравши на директора п. Маріяна Коця і члена управи п. С. Кравченюка, що займає місце уступаючого п. С. Костева. Позатим особовий склад Управи Щадниці залишився незмінений.

Відмічено, що швидко зростає обротовий капітал в українських Кред. Коопер. „Самопомочі". Понад 13 тисяч членів в 15 кредитівках диспонує поверх 10-ти мільйонами долярів. Цей поважний ріст Кред. Кооп. „Самопомочі" завдячується свідомішій частині громадянства, яка знає про важливість капіталу і щадження в українських установах.

Після Зборів відбулася товариська зустріч учасників. Панові Букові вручено подарки.

Треба повторити побажання всіх присутніх, щоб гартфордська громада не менш щиро привітала відданого працівника, що його з жалем втрачає Джерзі Ситі.

М. К.

Об'єднання Українців Голляндії очолив інж. М. Скрипник

В кінці 1961-го року відбулися Загальні Збори Об'єднання Українців Голляндії в Роттердамі. Зборами проводила президія в складі С. Кубасевича, голова і М. Романика, секретар.

Уступаючій Управі уділено абсолюторію і на рік 1962 — були обрані органи ОУГ, як слідує: інж. М. Скрипник — голова; д-р О. Кушпета — заступ. голови; п. М. Брик — секретар; п-і О. Гойх - Дуткевич — скарбник; п. І. Кобець — член управи; п. Й. Кубасевич — заст. члена.

Як директиви для діяльности новообраної Управи Загальні Збори прийняли одноголосно такі постанови:

— посилення зв'язків між українцями в Голляндії шляхом видавання бюлетеню;

— включення в ряди членів ОУГ тих українців, які перебувають ще поза межами організації;

— виховання молодого покоління в дусі українських традицій, любови до Батьківщини та поваги і вдячности до країни побуту;

— видання бюлетеню в голляндській мові для інформації дітей мішаних голляндсько - українських родин;

— посилення зносин з українськими громадськими організаціями у вільному світі;

— присвячення уваги соціяльній позиції втікачів;

— підтримка ідеї Світового Конґресу Українців на платформі ПАУК;

— ведення інформацій про Україну між голляндцями;

— продовження дотеперішньої тісної співпраці з ФОВІН (Федерація організацій біженців в Голляндії) та членами цієї організації — національними об'єднаннями;

— відповідна репрезентація українців перед голляндськими державними і громадськими установами.

Загальні Збори ОУГ вислали телеграми - подяки до Королеви Голляндії і міністра суспільних справ за доброзичливу гостинність і опіку. На адресу прем'єра Голляндії вислано телеграму з протестом проти терору совєтського уряду у зв'язку з вбиттям убивця Л. Ребета і Ст. Бандери.

За Управу ОУГ:
М. Скрипник
(голова)

Адреса голови: M. Skripnik, Theresiastraat 7, 'sGravenhage, Nederland.

Яр. Рудницький

УВАН У КАНАДІ І ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РІК 1961

Українська Вільна Академія Наук присвятила окрему увагу Шевченківським роковинам у 1961-му році. Сторіччя з дня смерти Тараса Шевченка відзначено низкою видань, Шевченківськими сесіями й доповідями на міжнародних коґресах, виставами Шевченкіяни та розпошириенням Шевченківських видань у світових бібліотеках.

Ще надовго перед Шевченківським роком УВАН у Канаді видала ч. 16 „Літопису УВАН" під наголовком „Найближчі завдання Шевченкознавства" (Вінніпеґ 1958 р.), де поставлено перед українською наукою такі завдання: передрук „Кобзаря" з 1860 р.; опрацювання Шевченкіяни на Заході; видання словника й граматики Шевченкової мови; присвоєння Шевченка світовим літературам та опрацювання ідеології Шевченка.

Не вважаючи на те, що УВАН у Канаді (всупереч безпідставним твердженням совєтських шевченкознавців) не одержує ніяких фондів від відомих американських фундацій, згадані пляни частинно здійснено завдяки жертвенності українського громадянства в вільному світі й посвятній праці членів УВАН. При допомоці В-ва „Говерля" в Ню Йорку здійснено ще в 1960-му році фототипічне перевидання „Кобзаря" з 1860-го року. В тому ж році перевидано масово-популярне видання „Кобзаря" за редакцією Сімовича - Рудницького (видав І. Тиктор від КПУК). В 1961-му році перевидано першим книжковим виданням „Кобзаря" з „Основи" з 1861 року, а теж англійський переклад „Кобзаря" д-ра А. Дж. Гунтера з 1922 року. Члени УВАН — Митрополит Іларіон (д-р І. Огієнко) випустив у світ свого „Граматично - стилістичного словника Шевченкової мови" (Вінніпеґ 1961), а проф. К. Біда перевидав „Першого Кобзаря" з 1840 р. (Оттава 1961). Крім цього видано ч. 41 „Славістики" — працю проф. В. К. Матьюса англійською мовою п. н. „Шевченко — людина й символ" (Вінніпеґ 1961). Крім цього опубліковано низку статтей про Шевченка в своїй і чужій пресі й журналах.

УВАН у Канаді відбула в 1961-му році три Шевченківські сесії. Першу з них відбуто 12-го березня з доповіддю гостя з Міннеаполісу проф. В. Доманицького п. н. „Націотворча роля Т. Шевченка", другу в приміщенні Манітобської Леґіслятури насліль із Науковим Т-вом ім. Шевченка в Канаді з доповідями: д-ра Яр. Падоха з Ню Йорку п. н. „Правнича аналіза процесу Шевченка", проф. Є. Вертипороха з Торонта п. н. „Велич Шевченка" й проф. С. Килимника з Торонта п. н. „Шевченко й сучасність". На закінчення Шевченківського року й для одночасного відмічення 150-річчя М. Шашкевича відбуто трєвю сесію дня 12-го листопада 1961 з доповіддю проф. Яр. Рудницького п. н. „Шашкевич і Шевченко". Шевченківській тематиці присвячено низку доповідей на т. зв. „академічних викладах УВАН": „Шевченко й Леся Українка" (26. II. 1961), „Шевченко й Марко Вовчок" (26. III. 1961), „Шевченкіяна на міжнародних конґресах" (17. IX. 1961).

Крім цих доповідей Президент УВАН у Канаді виголосив у 1961-му році такі доповіді перед міжнародною авдиторією: „Ляйпціґське видання Пушкіна й Шевченка з 1859 р." 12-го червня в Монтреалі на річній конвенції Канадської Асоціяції Славістів; „Національне й універсальне в творчості Шевченка" на 3-му Міжнародному Конґресі Порівняльної Літератури в Утрехті, Голляндія, 25-го серпня й „Російське й українське ставлення до проблеми европейської одности" на Конґресі Европейської Культури в Больцано дня 30-го серпня.

Заходами УВАН у Канаді відбулася вистава Шевченкіяни в Публічній Бібліотеці в Вінніпезі в днях від 5-го до 10-го липня 1961 з нагоди відкриття пам'ятника Шевченкові в тому часі. Крім цього вистави Шевченкіяни влаштовано з нагоди конґресів в Утрехті й Больцано. При співпраці Представництва УВАН у Канаді в Мадріді влаштовано успішну виставу Шевченкіян в тамошній Національній Бібліотеці. УВАН у Канаді допомогла своїми виданнями теж і в інших виставах у вільному світі, як напр. у Вашинґтоні, Ню Йорку, тощо.

Велику увагу звернено на розсилання Шевченкіяни до бібліотек і наукових закладів вільного світу. УВАН у Канаді розсилала впродовж цілого року Шевченківські видання до королівських, національних, університетських і публічних бібліотек у Канаді, ЗДА, Европі, Азії (Японія, Корея), Австралії й ін. В деяких центрах (напр. в публічній бібліотеці на острові Капрі, в Славістичному Інституті Гокайдо Університету в Японії й ін.). Шевченкіяною УВАН започатковано україніку взагалі.

Крім успіхів і безперечних позитивів були й неуспіхи. УВАН не вдалося переконати ЮНЕСКО про потребу всесвітнього відзначення Шевченківського року 1961. Секретаріят ЮНЕСКО повідомив, що відтепер відзначають таким способом тільки дати народження великих людей, а не смерти. Крім цього пропозиції святкування їхньої пам'яті можуть виходити від держав - членів ЮНЕСКО, а не від наукових установ. Треба думати, що цю справу візьмуть у свої руки громадсько-політичні установи в країнах поселення українців вільного світу й через Комісії ЮНЕСКО внесуть таку пропозицію на 1964-ий рік.

Та не вважаючи на ці неуспіхи, в цілому УВАН може влічити Шевченківський рік і свої акції в ньому за один із черговних кроків уперед і позитивів у власному, національно-українському, і в міжнародному аспектах.

Відійшли від нас
Члени Українського Народного Союзу:

БАЛАНДЯК Федір, народж. 1883 р. в Чорній, пов. Лісько, член 276 Відд. УНСоюзу в Ембридж, Па., помер у січні 1962 року.

БАЗАРНИК Марія, народж. 1879 р. в Радевій, пов. Лісько, членка 202 Відд. УНСоюзу в Оберн, Н. Й., померла в січні 1962 року.

ЛИТВИН Юлія, народж. 1907 р. в Калинівці, пов. Бібрка, членка 213 Відд. УНСоюзу в Байон, Н. Дж., померла 15-го січня 1962 року.

ЛІСЕВИЧ Лука, народж. 1883 р. в Станиславові, член 184 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., помер 15-го січня 1962 року.

МАРИНКА Михайло, народж. 1884 р. в Миклші Новім, пов. Ярослав, член 296 Відд. УНСоюзу в Ню Кенсінґтон, Па., помер 14-го січня 1962 року.

НАДІЛЬНА Марія, народж. 1890 р. у Двірцях, пов. Жовква, членка 99 Відд. УНСоюзу у Вилкс Бері, Па., померла 16-го січня 1962 року.

РУДИЙ Емануїл Тома, народж. 1921 р. у Велвилл, Н. Дж., член 490 Відд. УНСоюзу в Ірвінґтоні, Н. Дж., помер 12-го січня 1962 року.

САВЧАК Іван, народж. 1887 р. в Явірнику, пов. Сянік, член 163 Відд. УНСоюзу у Філядельфії, Па., помер 16-го січня 1962 року.

СЕНИК Микола, народж. 1892 р. в Біличах, пов. Старий Самбір, член 336 Відд. УНСоюзу у Клівленді, Огайо, помер 13-го січня 1962 року.

СТАСЮК Володимир, народж. 1898 р. в Новиці, пов. Калуш, член і секретар 272 Відд. УНСоюзу в Мейплвуд, Н. Дж., помер 12-го січня 1962 року.

ЦАПАР Павло, народж. 1883 р. у Бахлевій, пов. Лісько, член 135 Відд. УНСоюзу у Смок Ран, Па., помер 31-го грудня 1961 року.

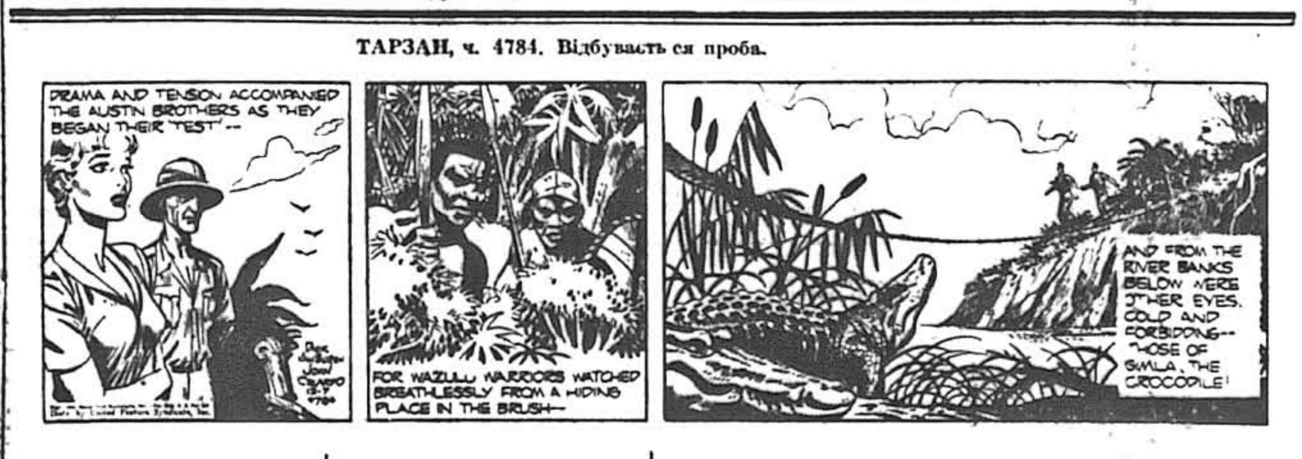
ШАТИНСЬКА Юлія, народж. 1899 р. у Бриджпорті, Н. Дж., членка 322 Відд. УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., померла в січні 1962року.

ШЕВЦІВ Степан, народж. 1882 року в Стрілиськах Старих, пов. Бібрка, член 361 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., помер у січні 1962 року.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

● **Між Об'єднаною Арабською Республікою** і Савді Арабією дуже загострились відносини. Єгипетська преса персонально атакує короля Савда, що тепер перебуває на реконвалесценції — після переведеної важкої операції печінки і очей — в Америці. Знову ж савді-арабські кола твердять, що соціялістичні експерименти Нассера перечать науці Мохаммеда.

ТАРЗАН, ч. 4784. Відбувається проба.

Брати Остін почали відбувати свою пробу при драматичному напруженні присутніх.

Бо вояовники Вазулу з запертим віддихом слідкували, сховавшися в корчах...

А з-під берега ріки внизу були інші холодні і огидні очі... Очі крокодиля Сміли.